

Звіт про роботу Комітету Верховної Ради України у закордонних справах протягом 8 сесії Верховної Ради України восьмого скликання

(лютий – липень 2018 року)

Протягом звітнього періоду у Комітеті проводилася активна законотворча діяльність та здійснювалося співробітництво з парламентами іноземних держав та міжнародними парламентськими організаціями.

Загалом було проведено **18 засідань Комітету**, під час яких розглянуто **110 питань**. На виконання доручень керівництва Верховної Ради України протягом лютого-липня Комітетом розглянуто **24** проекти законодавчих актів, з розгляду яких Комітет визначено головним, та рекомендовано до розгляд ВРУ. У Комітеті було розглянуто понад **861** листів та звернень, а також було проведено **3** конференції та круглі столи.

Основні напрямки законопроектної роботи

1) Надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів

За результатами обговорення Комітетом були ухвалені позитивні рішення щодо необхідності ратифікації низки фінансових угод з міжнародними фінансовими інституціями, такими як ЄБРР і ЄІБ, які стосувалися надання коштів для здійснення в Україні інфраструктурних проектів – побудова та реконструкція автомобільних та залізничних шляхів, ліній електропередач, збільшення енергоефективності приміщень ВНЗ, та підтримано приєднання України до Метричної конвенції.

Комітет також рекомендував ВРУ ратифікувати низку двосторонніх угод у різних галузях, наприклад з Молдовою щодо спільного контролю транспортних засобів та про реадмісію осіб; з США про податкові вимоги до іноземних рахунків FATCA; з Туреччиною про взаємне сприяння та захист інвестицій та ін.

2) Дипломатична служба

Звичайно, велика увага приділялася забезпеченню ефективного функціонування МЗС України, яке захищає інтереси України на міжнародній арені. У цьому контексті, перш за все, слід згадати ґрунтовну і наполегливу роботу створеної в Комітеті робочої групи з підготовки до розгляду у другому читанні проекту Закону України «Про дипломатичну службу», яка завершилась прийняттям Верховною Радою України зазначеного Закону та підписанням його Президентом України. Закон набуде чинності у грудні 2018 року.

3) Відсіч збройної агресії РФ

Ескалація ворожих дій Російської Федерації проти України, постійні порушення Росією чинних міжнародно-правових актів як багатосторонніх, так і двосторонніх, політичні репресії проти громадян України звичайно не залишалися поза увагою членів Комітету. Так, Комітетом були обговорені проекти постанов про звернення до міжнародного співтовариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів Президента РФ на тимчасово окупованій частині території України – в АР Крим та Севастополі; про невизнання легітимності проведення таких виборів, їх результатів і правових наслідків; про

звернення до керівних органів ОБСЄ та парламентів держав-учасниць ОБСЄ щодо міжнародного спостереження ОБСЄ на виборах Президента РФ 2018 року.

4) Захист прав людини

Окрема увага приділялася Комітетом питанням системного порушення Російською федерацією прав людини. Так, на засіданнях Комітету розглядалися проекти звернень ВРУ до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження політичних репресій РФ проти громадян України та звільнення політичних в'язнів; про протиправний вирок Московського міського суду у справі незаконно утримуваного в Російській Федерації громадянина України Романа Суценка; про комплекс невідкладних заходів з практичної реалізації міжнародно-правової відповідальності РФ за збройну агресію проти України.

5) Енергетична безпека

Комітетом постійно трималися на контролі проблематика енергетичної безпеки нашої держави. Так неодноразово на засіданнях Комітету розглядалися питання запобігання побудові газогону «Північний потік-2», під час яких заслуховувалися думки різних експертів, представників міністерств і відомств України та громадських організацій. За результатами таких дискусій члени Комітету одноголосно висловились за ухвалення ВРУ Звернення до міжнародного співтовариства щодо неприпустимості будівництва газопроводу «Північний потік-2» та встановлення монополії РФ на газових ринках світу.

6) Проблемні питання українсько-польських відносин

Неодноразово члени Комітету обговорювали на засіданнях питання українсько-польських відносин, розглядаючи проекти постанов про звернення до польського парламенту, заяви у зв'язку з ухваленням польськими колегами законодавчих актів історичної спрямованості, що напряду стосуються України, наприклад про Інститут національної пам'яті.

Всі згадані проекти звернень, за результатами опрацювання на засіданнях Комітету та за його рекомендацією, були ухвалені Верховною Радою України.

Актуальні питання міжнародних багатосторонніх та двосторонніх відносин

Комітет неодноразово звертав свою увагу на розвиток відносин Україна-НАТО, особливо у контексті дій офіційного Будапешта із блокування роботи двосторонніх робочих органів Україна-НАТО.

Вважаючи забезпечення безпеки України одним із пріоритетів діяльності Держави, Комітет затвердив Рекомендації за результатами спільних з комітетами з питань національної безпеки і оборони та європейської інтеграції слухань, присвячених шляхам наближення України до членства в НАТО, виконанню Річної національної програми під егідою Комісії Україна-НАТО та Стратегічного оборонного бюлетеня України.

Члени Комітету заслуховували і обговорювали важливі доповіді та інформаційні повідомлення міністерств і відомств України з актуальних питань

порядку денного відносин України з міжнародними організаціями, як наприклад

- про діяльність правоохоронних органів з інформування ЄС та інших міжнародних партнерів стосовно кримінального переслідування колишніх українських високопосадовців;
- про діяльність Генеральної прокуратури України у питаннях співпраці з Міжнародним кримінальним судом, про необхідність гармонізації українського кримінального законодавства з положеннями міжнародного права;
- про реалізацію Міжнародними республіканським інститутом (IRI) та Національним демократичним інститутом (NDI) в Україні проектів міжнародної технічної допомоги;
- про заходи щодо підвищення ефективності роботи Національного культурного центру України в Москві;
- про стан справ з експортом української металопродукції до США;
- про належне забезпечення юридичного супроводу судових міжнародних позовів України проти РФ з метою захисту національних інтересів України;
- про актуальні питання, перспективи і пріоритети діяльності новоствореного «Українського інституту» тощо.

Комітет заслуховував звіти народних депутатів України про роботу, проведену під час закордонних відряджень, пропозиції щодо реагування Верховної Ради України та Комітету на міжнародні події, заяви і звернення іноземних парламентів, виходячи з реалій сьогодення визначав пріоритети міжпарламентської співпраці Верховної Ради України на 2018 рік.

Комітетом вівся постійний моніторинг питання інвентаризації двосторонніх угод України з Російською Федерацією. Неодноразово заслуховували інформацію МЗС України та представників інших міністерств і відомств України з питання припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ; інвентаризацію договірно-правової бази з РФ в контексті дій РФ в акваторії Азовського моря і Керченської протоки. Питання потребує подальшого перегляду та контролю у зв'язку з систематичними агресивними діями РФ у цьому регіоні.

Комітетом окремо був заслуханий звіт Міністра закордонних справ України щодо результатів виконання програми діяльності Кабінету Міністрів України у 2017 році.

Під час восьмої сесії ВРУ у Комітеті проводилися зустрічі із новопризначеними послами України, які перед від'їздом до країни призначення обговорювали з народними депутатами проблемні питання розвитку двосторонніх відносин із цими країнами, зокрема Послом України у Казахстані І.Кулебою, Послом України у Данії М.Видойником, Послом України в Алжирі М.Субхом.

Неодноразово на засіданнях Комітету порушувалось питання про пріоритети міжпарламентської співпраці ВРУ на 2018 рік з огляду на реалії та

виклики сьогодення. Враховуючи пропозиції Міністерства закордонних справ України Комітетом були визначені наступні пріоритетні напрями міжпарламентської співпраці Верховної Ради України у 2018 році: з Іспанією, Туреччиною, Великобританією, Румунією, Нідерландами, Францією та Німеччиною. Також членами Комітету була заслухана інформація та розглянуті листи керівників депутатських груп з міжпарламентських зв'язків із зарубіжними країнами щодо обміну візитами між групами дружби з метою інтенсифікації двосторонніх відносин на парламентському рівні представників груп дружби парламентів таких країн, як: Італія, Марокко, Чехії, Греції, Бельгії, Перу, Іран та Корея.

Міжпарламентська співпраця

Комітет проводив активну розбудову організаційної структури двостороннього міжпарламентського співробітництва, за вказаний період утворено **три депутатських групи з міжпарламентських зв'язків з парламентами іноземних держав** – Східною Республікою Уругвай, Республікою Парагвай та Об'єднаною Республікою Танзанія; на сьогоднішній день функціонує **93 такі групи**.

В рамках міжпарламентського обміну відбулися візити в Україну делегацій комітетів іноземних парламентів, які опікуються питаннями зовнішніх зносин, зокрема Австралії, Албанії, Данії, Лівану, Сполучених Штатів Америки, Фінляндії, Німеччини, Естонії, Туреччини, Об'єднаних Арабських Еміратів та ін.

У звітний період було проведено понад **53 зустрічі** керівництва Комітету з іноземними парламентськими делегаціями, послами, представниками різних зарубіжних інституцій. Під час зустрічей обговорювалися перспективи співпраці, спрямованої на підтримку розвитку співробітництва на економічному, фінансовому та політичному рівнях, а також питання створення та діяльності депутатських груп Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з відповідними країнами. Окрім того були проведені зустрічі з Послами іноземних державами та керівниками місій міжнародних організацій, аккредитованих в Україні (Надзвичайним і Повноважним Послом Данії в Україні Р.Медсеном, Надзвичайним і Повноважним Послом Австралії в Україні М.О'рурк, Надзвичайним та Повноважним Послом Чеської Республіки в Україні Р.Матулою, Надзвичайним та Повноважним послом Королівства Іспанії в Україні С.Мартін, Надзвичайним і Повноважним Послом Об'єднаних Арабських Еміратів в Україні С.Аль-Каабі, Головою Представництва НАТО в Україні А.Вінніковим).

Відбувся візит делегації Комітету та депутатської групи дружби до Королівства Нідерландів, а також Голова Комітету здійснила **8 робочих та офіційних візитів** у складі різних делегацій (у тому числі урядових), а саме до:

- Литовської Республіки (м.Вільнюс);

- Республіки Молдова (м.Кишинів) з метою участі в Міжпарламентській конференції «Грузія, Молдова і Україна: Східне партнерство та сучасні виклики безпеки»;
- Королівства Бельгія (м.Брюссель);
- Грузії (м.Тбілісі) з метою участі в урочистих заходах з нагоди 100-річчя Першої Демократичної Республіки Грузії;
- Естонської Республіки (м.Талінн) з метою участі в 12-й щорічній конференції Леннарт Мері, присвяченої обговоренню актуальних питань світової політики;
- Королівства Данія (м.Копенгаген) у складі урядової делегації з метою участі в Другій міжнародній конференції з питань реформ в Україні;
- Королівство Бельгія (м.Брюссель), де в цей час проходили саміт Україна-ЄС та саміт НАТО;
- США (м.Вашингтон) – участь у заході високого рівня за сприяння Атлантичної Ради, присвяченому втручання Російської Федерації у проведення президентських виборів у США.

Серед вказаних заходів слід відзначити участь Голови Комітету у Другій міжнародній конференції з питань реформ в Україні, яка відбулася 27 червня 2018 року в м.Копенгаген (Королівство Данія) у складі урядової делегації на чолі з Прем'єр – міністром України В.Гройсманом. У Конференції також взяли участь міністри закордонних справ із багатьох країн світу, у тому числі, Х.Фріланд (Канада), Державний секретар у закордонних справах та справах Співдружності Сполученого Королівства Б.Джонсон, Верховний представник Європейського Союзу у закордонних справах та політиці безпеки, Віце-президент Європейської Комісії Ф. Могеріні заступник Державного секретаря США Дж.Салліван. Учасники конференції обговорили конкретні досягнення України в реформуванні системи державного управління, урядування, енергетиці, освіті, медицині тощо. Європейські партнери повідомили учасників про допомогу, що надає ЄС Україні в реалізації реформ.

Серед інших важливих напрямів діяльності Комітету у першому півріччі 2018 року була робота із створення Тристоронньої асамблеї Україна-Грузія-Молдова. 2 березня 2018 р. Голова Комітету Г.М. Гопко відвідала Молдову у складі української парламентської делегації на чолі з Головою Верховної Ради України А.В.Парубієм з метою участі у парламентській конференції “Грузія, Молдова та Україна: Східне партнерство та поточні виклики безпеки”. За результатами вищезазначеної Конференції Комітетом було ухвалено рішення про створення Міжпарламентської Асамблеї Верховної Ради України, Парламенту Грузії та Парламенту Республіки Молдова.

Комітет курував підготовку та організацію Другої Міжпарламентської конференції Грузії, Молдови та України “Грузія, Молдова та Україна: посилення міжпарламентської складової регіональної та безпекової співпраці, розвиток взаємодії з ЄС та НАТО”, яка відбулася 8-9 червня 2018 р. у м. Києві.

Керівництво та члени Комітету брали активну участь у панельних дискусіях та інших заходах у відповідності до програми конференції. За результатами конференції голови парламентів України, Грузії та Молдови підписали Спільну заяву про наміри створити Тресторонньою міжпарламентську асамблею. Очікується, що уже цього року Асамблею буде створено, тож Комітетом розпочато роботу із формування української частини Асамблеї.

Зазначеній активній міжпарламентській співпраці протягом звітного періоду сприяли регулярні контакти Комітету та його секретаріату з відповідними структурними підрозділами МЗС України з метою координації дій з питань забезпечення взаємодії Верховної Ради України з парламентами зарубіжних країн та міжнародними організаціями, в яких функціонує парламентський вимір.